

RIZIKOVÉ LÉKY A POTRAVINY PRO VZÁJEMNÉ LÉKOVÉ INTERAKCE S IMUNOSUPRESIVY

Antibiotika

Rifampicin
Klarithromycin
Azitromycin
Ciprofloxacin

Antimykotika

Flukonazol
Vorikonazol
Posakonazol
Isavuconazol

Ostatní

Ibuprofen
Fenobarbital
Fenytoin
Omeprazol
Imatinib
Dasatinib
Hormonální
antikoncepce

Potravinové doplňky aj.

grapefruit

závror

Zásady podávání některých imunosupresiv v ambulantní péči

Prof. MUDr. Petr Sedláček, CSc.
Bc. Andrea Pertlová

Vydání letáku podpořil Donor,
z.s. z edukačního grantu

Rok vydání 2019
2. vydání, revidované
zpracovala Bc. Andrea Pertlová

Odborný garant
Prof. MUDr. Petr Sedláček, Csc.

Klinika dětské hematologie a onkologie
<http://kdho.fnmotol.cz/>
www.donor.cz

DĚTSKÁ
TRANSPLANTAČNÍ
JEDNOTKA
PRAHA
ČESKÁ REPUBLIKA

ÚVOD

Při léčbě Vašeho onemocnění nebo onemocnění Vašeho dítěte jsou používány léky ze skupiny imunosupresiv. Jedná se o léky potlačující obranyschopnost/ imunitu organismu, což je naším cílem. Většina těchto léků má nežádoucí účinky, jež jsou nám známy. Je potřeba o nich vědět, sledovat je a optimálně se jim pokusit předcházet či minimalizovat jejich výskyt.

Jednou z možností, jak toho dosáhnout, je správné dávkování, které Vám naordinuje ošetřující lékař. Lék nebude účinný, pokud nebude podáván ve správném časovém intervalu, pokud bude některá dávka vynechána či nebude dodrženo dávkování přesně. Při podávání nižších dávek, než je ordinováno, hrozí, že lék nebude účinný. Pokud budou stanovené dávky překračovány, může dojít k výskytu i velmi závažných nežádoucích účinků (poruchy funkce jater, ledvin, nervového systému, atd.).

Je důležité vědět, že některé současně podávané léky, potraviny či nápoje mohou významně ovlivnit účinek imunosupresiv (zvyšovat/snižovat jejich působení).

Proto je nezbytné hladiny léků v krvi pravidelně sledovat a dle výsledků dávky pečlivě upravovat.

Tento návod se týká **imunosupresiv podávaných v ambulantní péči ve formě tablet, kapslí nebo sirupu:**

cyklosporin A

(Sandimmun Neoral, Equoral,...)

- kapsle (25-50-100), sirup

takrolimus (Prograf,...)

- tablety (0,5-1-5), sirup

sirolimus (Rapamune,...)

- tablety (0,5-1-2), sirup

mofetil mykofenolát

(CellCept, Mykofenolát,...)

- kapsle (250-500)

U všech těchto léků je pravidelně kontrolována jejich hladina v krvi. Následující návod na podávání cyklosporinu A lze proto aplikovat i na ostatní léky z tohoto seznamu.

CYKLOSPORIN A

Jeho dávkování se řídí hladinou léku v krvi, která musí být vyšetřována v pravidelných intervalech. V prvních týdnech podávání je pravidlem nutnost častějších kontrol hladiny léku, po uplynutí určité doby lze pro většinu pacientů najít optimální dávku a prodloužit interval laboratorních kontrol.

Vedlejší účinky

Jsou většinou přímo úměrné dávce, ustupují po snížení dávky a mizí po vysazení léku. Patří sem **zvýšený růst ochlupení, třes prstů, pocit pálení rukou a nohou, zhoršení funkce jater a ledvin, vysoký krevní tlak, zbytnění dásní, nechutenství, nevolnost, zvracení, bolest břicha, průjem**. Řada těchto projevů ustoupí po prvním týdnu podávání, některé se naopak zvýrazní při delším podávání léku.

Pitný režim

Podmínkou správné funkce ledvin je zvýšený příjem tekutin a rovnoměrné rozložení pití během dne a pokud možno i v noci.

Způsob podávání

Přesné dávkování je podmínkou úspěšné léčby. Lék je zpravidla podáván **2x denně, ráno a večer, ve 12hodinových intervalech** (někdy může být podáván i 3x denně, v 8hodinových intervalech).

Optimální čas podávání je 7.30-8.00 a 19.30-20.00 (popř. 8-16-24).

Opakování dávky při zvracení

Pokud dojde ke zvracení do 30 minut po užití cyklosporinu, podá se znovu celá dávka. Pokud se zvracení vyskytne do 60 minut po užití, opakuje se podání poloviny dávky léku. Při zvracení nad 60 minut po užití se dávka neopakuje. Při opakovaných problémech je nutné informovat lékaře.

Vynechání dávky léku

Při vynechání dávky léku je třeba pokračovat v podávání dle stávajícího schématu a informovat lékaře (telefonicky/při následující ambulantní kontrole). V den kontroly hladiny léku je raní dávka podávána až po odběru krve, proto si prosím vezměte lék s sebou do nemocnice.

Praktická doporučení

Kapsle vyjměte z obalu až těsně před podáním, jinak se mohou stát méně účinnými. Specifický zápach po jejich vynětí je normální a neznamená, že je lék poškozen. Kapsle musí být spolknuty vcelku, nesmí se lámat ani kousat. Zapíjí se jakoukoliv tekutinou, **s výjimkou čaje a grapefruitového džusu**. **Roztok** natáhněte do injekční stříkačky. Při natahování lahvička stojí, neprotřepávejte, neotáčejte dnem vzhůru. Stříkačku s dávkou léku dotáhněte džusem (vodou) a podávejte přímo do úst. Poté stříkačku 2x propláchněte džusem (vodou) a znovu podejte. Doporučujeme zapíjet sirup jedním typem tekutiny, po čase lze vystřídat, neměňte však denně.

Použitou stříkačku propláchněte pod tekoucí horkou vodou. Tolerance léku je individuální. Je doporučeno užívat cyklosporin A (imunosupresiva) v časovém odstupu 20-30 minut od ostatních léků, lépe nalačno, ale při obtížích lze kombinovat s jídlem.

Skladování

Roztok by měl být **spotřebován do 2 měsíců** od otevření. Lahvičku skladujte při **pokojevé teplotě mezi 20-30 °C**. Kapsle skladujte taktéž při pokojové teplotě. Zbylé léčivo prosíme po skončení léčby vrátit.

